

УДК 364.4:303.1]:[378.018.8:364.4](045)

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.13>

Тетяна КОЧУБЕЙ

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова, 2, м. Умань, Черкаська обл., Україна, 20300

ORCID: 0000-0002-9104-8442

Світлана РОЄНКО

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова, 2, м. Умань, Черкаська обл., Україна, 20300

ORCID: 0000-0003-1250-6458

Бібліографічний опис статті: Кочубей, Т., Роєнко, С. (2025). Теоретичні та методичні аспекти підготовки майбутніх соціальних працівників до проведення наукових досліджень у соціальній роботі. *Ввічливість. Humanitas*, 2, 92–99, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.13>

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Розглянуто особливості теоретико-методичної підготовки майбутніх соціальних працівників до проведення наукових досліджень у соціальній сфері. Наголошено на важливості формування у здобувачів вищої освіти теоретичних і практичних знань про наукові методи, принципи, методологію дослідження у соціальній сфері. У статті проаналізовано рівні методологічного аналізу та окреслено роль навчальної дисципліни «Теорія і методика наукових досліджень у соціальній роботі» у процесі формування загальних і фахових компетентностей майбутніх соціальних працівників. Особливу увагу приділено значенню курсу для опанування основ наукової діяльності, зокрема методики підготовки доповідей, написання наукових статей та інших дослідницьких навичок.

З'ясовано, що важливу роль у процесі навчання відіграє практичне опанування різних форм дослідницької діяльності. Зокрема, йдеться про опрацювання форм і методів роботи з науковими джерелами, а також формування вмінь ефективного пошуку наукової інформації.

Встановлено, що важлива роль при підготовці майбутніх соціальних працівників відводиться опануванню ними програмних результатів навчання та формування у них соціальних навичок. Охарактеризовано роль самостійної роботи здобувачів вищої освіти в процесі підготовки їх до проведення наукових досліджень у соціальній роботі.

Метою статті є висвітлення теоретичних і методичних засад підготовки майбутніх соціальних працівників до проведення наукових досліджень у соціальній роботі, особливостей формування в них інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей, а також результатів навчання та ролі самостійної роботи й можливостей формування дослідної компетентності у процесі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.

Закцентовано увагу на важливості опанування майбутніми соціальними працівниками програмних результатів навчання, зокрема таких як: критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою як усно, так і письмово; збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних; застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження; визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики.

Ключові слова: підготовка, майбутні соціальні працівники, компетентності, програмні результати навчання, проведення наукових досліджень.

Tetiana KOCHUBEI

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, 2 Sadova str., Uman, Cherkasy region, Ukraine, 20300

ORCID: 0000-0002-9104-8442

Svitlana ROIENKO

PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, 2 Sadova str., Uman, Cherkasy region, Ukraine, 20300

ORCID: 0000-0003-1250-6458

To cite this article: Kochubei, T., Roienko, S. (2025). Teoretychni ta metodychni aspekty pidhotovky maibutnix sotsialnykh pratsivnykiv do provedennia naukovykh doslidzhen u sotsialnii roboti [Theoretical and methodological aspects of preparing future social workers for scientific research in social work]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 2, 92–99, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.2.13>

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF PREPARING FUTURE SOCIAL WORKERS FOR SCIENTIFIC RESEARCH IN SOCIAL WORK

The features of theoretical and methodological preparation of future social workers for conducting research in the social sphere are considered. The importance of forming theoretical and practical knowledge of scientific methods, principles, and methodology of research in the social sphere in higher education is emphasized. The levels of methodological analysis are highlighted and the possibilities of the primary discipline «Theory and Methods of Scientific Research in Social Work» in the development of future social workers' general and special competencies, as well as methods of preparing reports and writing scientific articles, etc. are determined.

It has been found that practical mastery of various forms of research activity plays an important role in the learning process. In particular, this involves studying the forms and methods of working with scientific sources, as well as developing skills for the effective search of scientific information.

It has been established that an important role in the training of future social workers is assigned to their mastery of programmatic learning outcomes and the formation of social skills. The role of independent work of higher education applicants in the process of preparing them for research in social work is characterized. The purpose of the article is to highlight the theoretical and methodological foundations of training future social workers to conduct research in social work, the formation of their integral competence, general and special competencies, program learning outcomes and the role of independent work and opportunities for the formation of research competence in the process of training higher education students. Attention is focused on the importance of mastering the programmatic learning outcomes by future social workers, in particular, the following: critically evaluate the results of scientific research and various sources of knowledge about social work practice, use foreign sources in performing research and applied activities, express themselves in a foreign language, both orally and in writing; collect and analyze quantitative and qualitative empirical data; use general and specialized software to solve professional problems.

Key words: training, future social workers, competencies, programmatic learning outcomes, research.

Актуальність проблеми. У процесі підготовки майбутніх соціальних працівників до проведення наукових досліджень у соціальній роботі досить важливе значення належить формуванню у них теоретичних та практичних знань про наукові методи, принципи, методологію дослідження у соціальній роботі, визначення рівнів методологічного аналізу, методики підготовки повідомлень, доповідей та наукових статей тощо. Адже, як стверджує Т. Семигіна у статті «Чи завжди цифри мають значення: огляд парадигм дослідження у соціальній роботі», опираючись на твердження Міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи, «дослідження у соціальній роботі спираються на різноманітні методології та методи, визнають множинність, різноманітність, багатовісні реалії/істини та різні способи дослідження та пізнання. При цьому осо-

бливого значення набуває критичний аналіз різних контекстів, в яких відбувається дослідження, використання різних гносеологічних підходів, опертя на якісні, кількісні та змішані методи. Ці мультиметодні дослідження у соціальній роботі здійснюються, зокрема, задля того, щоб допомогти зрозуміти індивідуальні, міжособистісні та ширші соціальні й структурні проблем, а також їх наслідки» (Семигіна, 2020, с. 3002).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та методичні аспекти підготовки майбутніх соціальних працівників до здійснення наукових досліджень у соціальній роботі привертали увагу низки науковців. Зокрема, ще у 2009 році М. Букач, Т. Попова та Н. Клименюк соціальну роботу розглядали як галузь наукових знань, що ґрунтується на системі підходів, принципів, закономірностей, які забез-

печені сукупністю методів дослідження (Букач, Попова, Клименюк, 2009).

У монографії «Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу» розкрито особливості організації наукової діяльності в закладах освіти. Автори обґрунтували методологію реалізації науково-дослідної діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів (Концепція та методологія реалізації, 2016)

Серед низки наукових досліджень варто виділити також статтю С. Сапожникова «Деякі аспекти формування дослідницької компетентності студентів закладів вищої освіти України у процесі фахової підготовки» в якій зацентовано увагу на аспектах формування дослідницької компетентності у студентів закладів вищої освіти України у процесі фахової підготовки (Сапожников, 2019).

Вагомий внесок у дослідження теоретичних та методичних аспектів підготовки майбутніх соціальних працівників до проведення наукових досліджень у соціальній роботі зроблено Т. Семигіною (Семигіна, 2001; Семигіна, 2020; Семигіна, 2021),

Водночас аналіз проведених досліджень засвідчує, що проблема теоретичних та методичних аспектів підготовки майбутніх соціальних працівників до проведення наукових досліджень у соціальній роботі не була предметом окремого спеціального дослідження, що вказує на актуальність проблеми.

Метою статті є висвітлення теоретичних і методичних засад підготовки майбутніх соціальних працівників до проведення наукових досліджень у соціальній роботі, особливостей формування в них інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей, а також результатів навчання та ролі самостійної роботи й можливостей формування дослідної компетентності у процесі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підготовка майбутніх фахівців із соціальної роботи в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини здійснюється відповідно до освітньої програми Соціальна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна

робота (Освітня програма, 2024). Особлива увага у цьому процесі приділяється підготовці до науково-пошукової діяльності, що передбачає, насамперед, формування у майбутніх соціальних працівників цілісного уявлення про науку як систему знань і методів пізнання, а також набуття ними навиків планування та проведення науково-дослідної роботи, вмінь використовувати методи наукового дослідження та обробку отриманих результатів. Вагоме значення має практичне опанування різноманітних форм дослідної роботи, зокрема: вивчення та узагальнення досвіду у соціальній роботі; психолого-педагогічне обстеження; соціологічне дослідження; соціологічний експеримент; психолого-педагогічний експеримент; вивчення форм та методів роботи з науковою літературою та набуття вміння пошуку необхідної наукової інформації; оформлення результатів науково-дослідної роботи студентів.

На сучасному етапі розвитку української науки зростають вимоги щодо оволодіння здобувачами вищої освіти сучасною методологією та новими науковими методами дослідження, а також уміння орієнтуватися в науковому інформаційному просторі тощо. У цьому контексті ключову роль відіграє навчальна дисципліна «Теорія і методика наукових досліджень у соціальній роботі», мета якої полягає в опануванні здобувачами вищої освіти теоретичних та методичних основ та навиків здійснення наукових досліджень у соціальній сфері. Програма цієї навчальної дисципліни розроблена відповідно освітньо-професійної програми Соціальна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота (Освітня програма, 2024).

У цьому контексті завдання освітнього компонента «Теорія і методика наукових досліджень у соціальній роботі» підготувати здобувачів вищої освіти до наукового виду діяльності реалізується через:

1) оволодіння знаннями (концептуальних засад проведення наукових досліджень; методології наукових досліджень; технологій наукових досліджень; видів й етапів наукових досліджень; змісту та форм організації наукових досліджень; особливостей проведення наукових досліджень; особливостей проведення науково-дослідницької діяльності);

2) розвиток універсальних навичок науковця (орієнтуватися в методології наукових досліджень; структурувати технології наукових досліджень; виокремлювати види і етапи наукових досліджень; організовувати проведення наукових досліджень; визначати науковий апарат дослідження) (Робоча програма, 2024).

При такому підході очікуваними результатами навчання виступають: інтегральна компетентність (ІК) – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, яка передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, та загальні компетентності (ЗК) – здатність розробляти й управляти проектами, здатність спілкуватися іноземною мовою, здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність виявляти ініціативу та підприємливість, здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність генерувати нові ідеї (креативність), здатність здобувати навички міжособистісної взаємодії (Робоча програма, 2024).

У процесі опанування навчальної дисципліни формуються такі спеціальні компетентності (СК): здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи; здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення; здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проєктувати та моделювати соціальні ситуації, в тому числі на етапі раннього втручання; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства; здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг; здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність (Робоча програма, 2024).

Важливу роль у підготовці майбутніх соціальних працівників відіграє опанування результатів навчання, зокрема таких як: критично оцінювати результати наукових досліджень і різні

джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження; застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою як усно, так і письмово; збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних; застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження; визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики; розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень; упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність. Також важливою вимогою при підготовці майбутніх соціальних працівників для сьогодення є формування у них соціальних навичок (soft skill), зокрема таких як: комунікабельність; вміння працювати в команді; комплексне розв'язання проблем; вміння міжособистісного спілкування, взаємодія з колегами, володіння тайм-менеджментом (Робоча програма, 2024).

Відповідно до проєкту освітньої програма Соціальна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота вивчення освітнього компоненту «Теорія та методика наукових досліджень у соціальній роботі» передбачає опанування здобувачами таких змістових модулів і тем як: змістовий модуль 1. Сутність наукового пізнання у соціальній роботі (предмет і сутність науки в контексті наукових досліджень в соціальній роботі; специфіка, рівні та форми наукового пізнання; особливості наукового дослідження у соціальній сфері, процес наукового дослідження та його характеристика); змістовий модуль 2. Основоволожні принципи наукового дослідження (види й етапи наукових досліджень у соціальній роботі; структура і особливості підготовки випускної кваліфікаційної роботи), змістовий модуль 3. Методологічні засади наукового дослідження (завдання методології наукового дослідження (tasks of scientific research

methodology); методологічні принципи та підходи; емпіричні та теоретичні методи дослідження в соціальній роботі; технології наукового дослідження у соціальній роботі) (Освітня програма, 2025; Робоча програма, 2025).

Важливе значення у процесі підготовки майбутніх соціальних працівників у межах освітнього компоненту «Теорія і методика наукових досліджень у соціальній роботі» має самостійна робота студентів, яка сприяє формуванню дослідницьких навичок, критичного мислення та здатності застосовувати наукові підходи у професійній діяльності.

Організація самостійної роботи здобувачів здійснюється за такими видами роботи: підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка до проміжного контролю, виконання індивідуальних занять. Завдання для самостійної роботи спрямовані на формування практичних навчальних та професійних вмінь та навиків. Зміст завдань самостійної роботи визначається відповідно до тем, що вивчаються (підготовка до аудиторних занять, робота з підручником, посібником, укладання бібліографічного опису літературних джерел, планування та проведення дослідження, підготовка до усіх видів контролю тощо). У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання особлива увага звертається на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. До переліку питань, що пропонуються здобувачам вищої освіти для самостійного опрацювання входять такі як: поняття науки та історія її розвитку, об'єкт та предмет наукового дослідження, суть та методи наукового пізнання, особливості організації наукової діяльності в Україні (тема 1); наука як система наукового знання, специфіка наукового пізнання, ознаки наукового пізнання, рівні та форми наукового пізнання, принципи наукового пізнання (тема 2); науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти, напрями досліджень, вибір теми та реалізація наукового дослідження (тема 3); наукове дослідження та його характеристика, особливості проведення наукового дослідження, форми впровадження результатів наукового дослідження, а також провести анкетування та описати його результати з метою виявлення потреби надання соціальних послуг особам/сім'ям, спрямованих на подолання або мінімізацію складних життєвих

обставин (тема 4); здійснення аналізу поняття «наукове дослідження», визначене різними науковцями, та аналізу визначення поняття «наукова теорія», запропоноване різними вченими, обґрунтування рівнів методологічного аналізу та здійснення аналізу Всеукраїнської програми «Ментальне здоров'я» з метою підготовки тез (тема 5); визначення мети випускної кваліфікаційної роботи, здійснення аналізу тематики випускних кваліфікаційних робіт, описання структури випускної кваліфікаційної роботи, загальних вимог до оформлення випускної кваліфікаційної роботи, визначення інформаційного забезпечення, обрання теми та здійснення аналізу джерел відповідно до теми, описання особливостей підготовки до захисту випускної кваліфікаційної роботи (тема 6); розкриття змісту поняття про методологію і методи наукових досліджень, здійснення аналізу методів дослідження в контексті методологічного пізнання, визначень загальнонаукової та конкретнонаукової методології, обґрунтування завдань соціальної роботи як наукового напрямку, здійснення аналізу «Плану заходів на 2024–2026 роки з реалізації Концепції розвитку психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року» та підготовка тез (тема 7); дати загальну характеристику методологічним принципам та підходам, охарактеризувати методологічні принципи наукового дослідження в соціальній сфері, обґрунтувати методологічні підходи в теорії соціальної роботи, проаналізувати професійний стандарт «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» (тема 8); описати структуру наукового пізнання, розкрити сутність теоретичного та емпіричного дослідження, описати особливості емпіричного дослідження, здійснити спостереження над роботою з клієнтами працівників Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради та описати їхній досвід роботи (тема 9); охарактеризувати процеси наукового дослідження, обґрунтувати обрану тему наукового дослідження та визначити її робочу гіпотезу, розкрити мету, завдання, об'єкт й предмет дослідження, обрати тему дослідження, провести анкетування серед клієнтів Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради та описати його результати (з досвіду Управління праці та соціального захисту населення Уманської місь-

кої ради) (тема 10) (Робоча програма, 2025; Всеукраїнська програма; Про затвердження плану заходів, 2024; Професійний стандарт, 2024).

Важливу роль у процесі підготовки майбутніх соціальних працівників до проведення наукових досліджень відіграють також індивідуальні навчально-дослідні завдання, які включають опрацювання наукових статей за тематикою лекцій, підготовку презентацій до лекційних занять, а також аналіз професійного стандарту «Фахівець із соціальної роботи», професійного стандарту «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» та здійснення аналізу Державного стандарту соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин (Професійний стандарт, 2020; Професійний стандарт, 2024; Державний стандарт, 2020).

Висновки і перспективи подальших досліджень. У процесі опанування освітнього компоненту «Теорія і методика наукових досліджень у соціальній роботі» у здобувачів вищої освіти формуються знання та вміння про загальну характеристику наукового дослідження, процедуру проведення наукового

дослідження та його основні етапи, методи наукового дослідження та вимоги до оформлення його результатів. Вивчення навчальної дисципліни дозволяє сформувати у майбутніх соціальних працівників такі вміння як: визначати логіку дослідження, працювати з першоджерелами, застосовувати емпіричні та теоретичні методи дослідження, організовувати процедуру дослідження, оформляти результати наукового дослідження у формі реферату, тез, наукової статті, курсової роботи, доповіді тощо.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в аналізі розвитку науки в Україні та наукової галузі 23 Соціальна робота, інтернаціоналізації вищої освіти і науки, методології наукових досліджень у соціальній роботі, методологічних засадах наукових досліджень та в розвитку інноваційних підходів до наукових досліджень.

Подальші дослідження у сфері соціальної роботи можуть не лише підвищити значення його розвитку, але й сприятимуть базовим знанням про форми, методи дослідження, які допоможуть удосконалити наявні знання й уміння та забезпечити максимальну користь у процесі проведення наукових досліджень у соціальній роботі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Букач М. М., Попова Т. С., Клименюк Н. В. Основи наукових досліджень у соціальній роботі : навч. посіб. / за ред. М. М. Букача. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. 2016. 284 с.
2. Всеукраїнська програма ментального здоров'я «Ти як?». URL: <https://howareu.com/> (дата звернення: 05.04. 2025).
3. Державний стандарт соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин: затв. наказом Міністерства соціальної політики України від 01 жовтня 2020 р. № 677. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1218-20#Text> (дата звернення: 05.04. 2025).
4. Дослідження у соціальній роботі : Антологія / упор. Т. Семигіна. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 230 с.
5. Концепція та методологія реалізації науково-дослідницької діяльності суб'єктів навчально-виховного процесу університетів : монографія / О. І. Бульвінська та ін.; за ред. О. Г. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2016. 178 с.
6. Освітня програма (освітньо-професійна програма) Соціальна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА галузі знань 23 СОЦІАЛЬНА РОБОТА. Освітня кваліфікація: Магістр з соціальної роботи. Умань, 2024. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfefindmkaj/https://fspo.udpu.edu.ua/wp-content> (дата звернення: 01.04. 2025).
7. Освітня програма (освітньо-професійна програма) Соціальна робота другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА галузі знань 23 СОЦІАЛЬНА РОБОТА. Освітня кваліфікація: Магістр з соціальної роботи : проект, Умань, 2025. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfefindmkaj/https://fspo.udpu.edu.ua/wp-content/upload> (дата звернення: 01.04. 2025). : <https://surli.cc/lmqllx>
8. Про затвердження плану заходів на 2024–2026 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 червня 2024 р. № 572-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/572-2024-%D1%80#Text> (дата звернення: 05.04. 2025).

9. Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи» : затв. наказом М-ва розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 20.06.2020 р. № 1179. URL: <https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/88-1179.pdf> (дата звернення: 05.04. 2025).

10. Професійний стандарт «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб» : затв. наказом Міністерством у справах ветеранів України від 31 грудня 2024 р. № 508 URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcaajpcgclefindmkaj/https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/706-ilovepdf_merged_13.pdf (дата звернення: 10.04. 2025).

11. Робоча програма навчальної дисципліни ОК 07 Теорія та методика наукових досліджень у соціальній роботі. Умань, 2024. URL: <https://surl.li/xyvxyz> (дата звернення: 10.04. 2025).

12. Робоча програма навчальної дисципліни ОК 07 Теорія та методика наукових досліджень у соціальній роботі : проєкт . Умань, 2025.

13. Сапожников С. В. Деякі аспекти формування дослідницької компетентності студентів закладів вищої освіти України у процесі фахової підготовки. *Фізико-математична освіта*. 2019. Випуск 3(21). С. 127-132.

14. Семигіна Т. Чи завжди цифри мають значення: огляд парадигм дослідження у соціальній роботі. *Traektorія Nauki = Path of Science*. 2020. Vol. 6. No 7. С. 3001–3011.

15. Семигіна Т. В. Використання дискурс-аналізу в дослідженнях із соціальної роботи. *Наукові записки*. Т. 19. Спеціальний випуск. 2001. С. 322–325.

REFERENCES:

1. Bukach, M.M., Popova, T.S., & Klymeniuk, N. V. (2016). *Osnovy naukovykh doslidzhen u sotsialnii roboti* [Fundamentals of scientific research in social work]. Mykolaiv [in Ukrainian].

2. Vseukrainska programa mentalnoho zdorovia «Ty yak?» [All-Ukrainian Mental Health Program «How Are You?»]. Retrieved from <https://howareu.com/> (Last accessed: 05.04. 2025) [in Ukrainian].

3. Bulvinska, O.I., & Yaroshenko, O.H. (Eds.). (2016). *Kontsepsiia ta metodolohiia realizatsii naukovo-doslidnytskoi diialnosti subiektiv navchalno-vykhovnoho protsesu universytetiv: Monohrafiia* [The concept and methodology of implementing research activities of university educational process subjects: Monograph]. Kyiv: Instytut vyshchoi osvity NAPN Ukrainy [in Ukrainian].

4. Derzhavnyi standart sotsialnoi posluhy sotsialno-psykholohichnoi rehabilitatsii osib iz zalezhnosti vid narkotychnykh zasobiv chy psykhotropnykh rehovyn: zatv. nakazom Ministerstva sotsialnoi polityky Ukrainy vid 01.10.2020 r. № 677 [State standard for the social and psychological rehabilitation service for persons dependent on narcotic drugs or psychotropic substances]. (2020). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1218-20#Text> (Last accessed: 05.04. 2025) [in Ukrainian].

5. Semyhina, T. (Eds.). *Doslidzhennia u sotsialnii roboti: Antolohiia* [Research in social work: Anthology]. (2021). Kyiv: Akademiia pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu [in Ukrainian].

6. Osvitnia prohrama (osvitno-profesiina prohrama) Sotsialna robota drugoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 231 Sotsialna robota haluzi znan 23 Sotsialna robota. Osvitnia kvalifikatsiia: Mahistr z sotsialnoi roboty. [Educational Program: Social Work (Master's Degree), Specialty 231]. (2024). Uman. Retrieved from <https://fspu.udpu.edu.ua/wp-content> (Last accessed: 01.04. 2025) [in Ukrainian].

7. Osvitnia prohrama (osvitno-profesiina prohrama) Sotsialna robota drugoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity za spetsialnistiu 231 Sotsialna robota haluzi znan 23 Sotsialna robota. Proiekt. [Educational Program: Social Work (Master's Degree), Project version]. (2025). Uman. Retrieved from <https://surl.cc/lmqllx> (Last accessed: 01.04. 2025) [in Ukrainian].

8. Profesiinyi standart «Fakhivets iz sotsialnoi roboty»: zatv. nakazom Ministerstva rozvytku ekonomiky, torhivli ta silskoho hospodarstva Ukrainy vid 20.06.2020 r. № 1179 [Professional Standard «Social Work Specialist»]. (2020). Retrieved from <https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/88-1179.pdf> Last accessed: 05.04. 2025) [in Ukrainian].

9. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv na 2024–2026 roky z realizatsii Kontsepsiï rozvytku okhorony psykichnoho zdorovia v Ukraini na period do 2030 roku: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24.06.2024 r. № 572-r [Government resolution on the mental health development strategy]. (2024). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/572-2024-p#Text> (Last accessed: 05.04. 2025) [in Ukrainian].

10. Profesiinyi standart «Fakhivets iz suprovodu veteraniv viiny ta demobilizovanykh osib»: zatv. nakazom Ministerstvom u spravakh veteraniv Ukrainy vid 31.12.2024 r. № 508. [Professional Standard «Veteran Support Specialist»]. (2024). Retrieved from https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/706-ilovepdf_merged_13.pdf (Last accessed: 10.04. 2025) [in Ukrainian].

11. Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny ОК 07 Teoriia ta metodyka naukovykh doslidzhen u sotsialnii roboti. [Syllabus of the course «Theory and Methodology of Scientific Research in Social Work»]. (2024). Uman. Retrieved from <https://surl.li/xyvxyz> (Last accessed: 10.04. 2025) [in Ukrainian].

12. Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny OK 07 Teoriia ta metodyka naukovykh doslidzhen u sotsialnii roboti: Proiekt [Draft syllabus of the course «Theory and Methodology of Scientific Research in Social Work»]. (2025). Uman [in Ukrainian].

13. Sapozhnykov, S.V. (2019). Deiaki aspekty formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti studentiv zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy u protsesi fakhovoi pidhotovky [Some aspects of forming students' research competence in the professional training process]. *Fizyko-matematychna osvita – Physical and Mathematical Education*, 3(21), 127–132 [in Ukrainian].

14. Semyhina, T. (2020). Chy zavzhdy tsyfry maiut znachennia: ohliad paradyhm doslidzhennia u sotsialnii roboti [Do numbers always matter? Review of research paradigms in social work]. *Traektorii Nauki – Path of Science*, 6(7), 3001–3011 [in Ukrainian].

15. Semyhina, T.V. (2001). Vykorystannia dyskurs-analizu v doslidzhennykh iz sotsialnoi roboty [Use of discourse analysis in social work research]. *Naukovi zapysky*, 19 (Special Issue), 322–325 [in Ukrainian].